

**KEFAHAMAN KAKITANGAN MUSLIM
TERHADAP KEBEBASAN WANITA DARI
ASPEK KERJAYA: KAJIAN DI JABATAN AUDIT
NEGARA PUTRAJAYA, WILAYAH
PERSEKUTUAN**

HASNI BINTI MOHD ALI

**DISERTASI INI DIKEMUKAKAN UNTUK
MEMENUHI KEPERLUAN BAGI IJAZAH
SARJANA USULUDDIN BAHAGIAN II
(SECARA BERKURSUS DAN DISERTASI)**

**JABATAN AKIDAH DAN PEMIKIRAN ISLAM
BAHAGIAN PENGAJIAN USULUDDIN
AKADEMI PENGAJIAN ISLAM
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

2003

Perpustakaan Universiti Malaya

A511147449

ABSTRAK

HASNI BINTI MOHD ALI. Kefahaman Kakitangan Muslim Terhadap Kebebasan Wanita Dari Aspek Kerjaya: Kajian di Jabatan Audit Negara Putrajaya, Wilayah Persekutuan.

Disertasi, Kuala Lumpur : Jabatan Akidah dan Pemikiran Islam, Bahagian Pengajian Usuluddin, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 2003.

Kajian ini dijalankan untuk menganalisis kefahaman kakitangan Muslim terhadap kebebasan wanita bekerja. Pertama, tinjauan dilakukan tentang perkara-perkara yang berkaitan dengan wanita seperti kedudukan wanita sebelum kedatangan Islam. Ia meliputi tamadun-tamadun yang terdahulu seperti tamadun India, China, Rom dan sebagainya. Selain itu, kedudukan dan taraf wanita selepas kedatangan Islam turut dibincangkan dengan melihat persamaan hak dan taraf dengan golongan lelaki meliputi tanggungjawab terhadap Allah s.w.t., masyarakat, keluarga dan sebagainya.

Seterusnya kajian juga turut dibuat mengenai pandangan Islam terhadap wanita bekerja. Di sini dibawakan pandangan para ulama dalam soal keharusan wanita bekerja sama ada pendapat yang positif atau negatif. Selain itu, turut diterangkan juga ialah pandangan Barat tentang etika wanita bekerja serta perbandingannya dengan pandangan Islam. Huraian juga dibuat terhadap hukum dan syarat-syarat yang membenarkan wanita Islam bekerja sebagai suatu garis panduan kepada mereka agar tidak tersasar daripada landasan sebenar.

Untuk mengkaji mengenai sejauh mana isu kebebasan wanita bekerja difahami, penulis memilih kakitangan Muslim Jabatan Audit Negara Putrajaya, Wilayah Persekutuan. Mereka menjadi sasaran penulis dalam kajian ini. Dapatan kajian menunjukkan kefahaman kakitangan Muslim terhadap isu kebebasan wanita bekerja adalah pada tahap yang memuaskan. Walau bagaimanapun masih terdapat beberapa kekeliruan dalam isu tersebut. Berdasarkan saranan responden, usaha-usaha yang berterusan perlu ditingkatkan untuk menambah kefahaman masyarakat Islam terhadap isu kebebasan wanita bekerja supaya tidak terkeluar daripada syariat Islam.

ABSTRACT

HASNI BINTI. MOHD ALI. Muslim Staff's Understanding Towards the Women's Freedom from Career Point of View: A Study at National Audit Department Putrajaya, Wilayah Persekutuan.

Dissertation, Kuala Lumpur: Jabatan Akidah dan Pemikiran Islam, Bahagian Pengajian Usuluddin, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 2003.

This study was conducted to analyze Muslim staff's understanding towards freedom in women's career. First, observation on matters related to women such as the level of women in community before the age of Islam was conducted. It covers the previous civilizations such as Indian, China, Rom civilization, etc. Other than that, the status of women after the age of Islam is also discussed by looking on equal right and status with men which covers the responsibility and obligation towards Allah s.w.t., community, family etc.

Then, the study was also conducted on Islamic point of view towards career women. Here, the opinion of ulama in the matters of the importance of working women, whether it is positive or negative is also taken into account. Other than that, also explained in the study is the western point of view towards working women's ethic and its comparison with Islamic point of view.

Explanation was also conducted on the laws and conditions, which allow Muslim women to work as guidance to them to prevent them from deviating from the correct track.

To examine on how far the issue of the freedom of working women, the writer choosed Muslim staff from National Audit Department Putrajaya, Wilayah Persekutuan. They are the target population in this study. The result of the study shows that the understanding of Muslim staff towards the freedom of working women is on the satisfactory level. However, there are still a few confusion in the issue. Based on respondent suggestions, continuous efforts must be increased on the Muslim community understanding towards the issue of the freedom of career women, so that it will not deviate from the Islamic syariat.

PENGHARGAAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين وعلى
آله وصحبه أجمعين

Segala puji bagi Allah s.w.t, selawat dan salam ke atas junjungan besar Nabi Muhammad s.a.w dan keluarganya serta para sahabat. Setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan ke hadrat Allah s.w.t. kerana dengan kurnia, limpah dan rahmatNya penulis berjaya menyiapkan disertasi ini sehingga sempurna.

Di sini penulis ingin mengambil kesempatan untuk merakamkan jutaan terima kasih dan penghargaan yang setinggi-tingginya kepada Ustazah Fatimah binti Ali selaku penyelia kepada penulis yang telah banyak memberikan tunjuk ajar, bimbingan, nasihat dan kritikan yang membina dalam usaha penulis menyiapkan disertasi ini. Semoga Allah memberikan ganjaran yang setimpal atas segala ilmu yang dicurahkan selama ini dan sesungguhnya hanya Dia sahaja yang mampu membalas segala tunjuk ajar dan ilmu pengetahuan yang beliau curahkan.

Tidak lupa juga penghargaan ini dirakamkan untuk pensyarah Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya khususnya di Jabatan Akidah dan Pemikiran Islam, Bahagian Pengajian Usuluddin yang telah banyak memberikan ilmu, bimbingan dan tunjuk ajar sepanjang penulis menuntut di sini. Segala jasa baik yang telah dicurahkan hanya mampu diberi ganjaran oleh Allah s.w.t.

Jutaan terima kasih juga diucapkan kepada pihak Perpustakaan Utama Universiti Malaya, Perpustakaan Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya, Perpustakaan Tun Abdul Razak, Universiti Teknologi Mara Shah Alam, Perpustakaan Tun Seri Lanang Universiti Kebangsaan Malaysia, Perpustakaan Awam Pusat Islam dan Perpustakaan Peringatan Kuala Lumpur atas kerjasama yang diberikan dalam usaha penulis mendapatkan bahan-bahan rujukan.

Tidak dilupakan ucapan penghargaan dan terima kasih ini ditujukan kepada seisi keluarga penulis yang amat dikasihi lagi disayangi, terutamanya kepada suami tercinta Encik Azunan bin Daud atas segala sokongan dan dorongan yang diberikan sepanjang usaha penulis untuk mendapatkan ijazah sarjana ini. Begitu juga buat anak-anak tersayang Maisarah Afifah dan Ahmad Afif Hakimi yang menjadi sumber inspirasi dan kekuatan bagi penulis untuk menyiapkan tugas ini.

Tidak ketinggalan penulis merakamkan penghargaan ini buat almarhum ayahanda Mohd Ali Bin Omar yang telah kembali ke rahmatullah pada tanggal 26 Mei 1995. Semoga Allah mencucuri rahmat ke atas rohnya. Begitu juga penghargaan ini ditujukan buat bonda yang amat dikasihi Hajah Nik Kalthum binti Haji Nik Ismail. Terima kasih atas segala kasih sayang, perhatian dan didikan yang telah dicurahkan kepada diri penulis selama ini. Tanpa pengorbanannya tidak mungkin penulis dapat mengecapi segala kesenangan dan kebahagiaan hidup yang dinikmati selama ini. Ucapan terima kasih juga ditujukan buat semua ahli keluarga yang banyak memberi dorongan dan perangsang kepada penulis ketika menyiapkan disertasi ini.

Akhir sekali, tidak ketinggalan ucapan penghargaan kepada rakan-rakan seperjuangan dan semua pihak yang turut terlibat dalam menyiapkan penyelidikan ini sama ada secara langsung atau tidak. Hanya Allah s.w.t. yang mampu memberikan ganjaran yang sewajarnya.

Wassalam.

Hasni binti Mohd. Ali,
No. 28, Jalan P8E 2/4,
Presint 8,
62000 Wilayah Persekutuan,
Putrajaya.

6 Zulhijjah 1423

8 Februari 2003

DAFTAR ISI

KANDUNGAN	Halaman
Abstrak	ii
Abstract	iv
Penghargaan	vi
Daftar Isi	ix
Senarai Rajah dan Jadual	xiv
Senarai Kependekan	xviii
Panduan Transliterasi	xx

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1
1.2	Latarbelakang Masalah Kajian	2
1.2.1	Sejarah Wilayah Persekutuan Putrajaya	3
1.2.2	Sejarah Jabatan Audit Negara	5
1.3	Huraian Istilah	7
1.4	Objektif dan Tujuan Penyelidikan	9
1.5	Skop Kajian	10
1.6	Metodologi Penyelidikan	11
1.6.1	Metod pengumpulan data	13
1.6.1.1	Kaedah Penyelidikan Perpustakaan	14
	(a) Metod historis (persejarahan)	14
	(b) Metod dokumentasi	15
1.6.1.2	Kaedah Penyelidikan Lapangan	15
1.6.2	Metod Analisis Data	16
1.6.2.1	Metod Induktif	16
1.6.2.2	Metod deduktif	16
1.6.2.3	Metod komparatif	17
1.7	Hipotesis	17
1.8	Kajian Lepas	18
1.9	Masalah Kajian	21

BAB 2

KEDUDUKAN WANITA SEBELUM DAN SELEPAS ISLAM

2.1	PENGENALAN	23
2.2	KEDUDUKAN WANITA SEBELUM ISLAM	24
2.2.1	Wanita Dalam Peradaban China	24
2.2.2	Wanita Dalam Peradaban India	25
2.2.3	Wanita Dalam Peradaban Yunani	27
2.2.4	Wanita Dalam Peradaban Rom	28
2.2.5	Wanita Dalam Peradaban Barat	29
2.2.6	Wanita Dalam Peradaban Arab Jahiliah	31
2.3	WANITA SETELAH KEDATANGAN ISLAM	33
2.4	KEDUDUKAN WANITA DALAM AL-QURAN DAN AL-SUNNAH	34
2.5	PERANAN WANITA ISLAM	40
2.5.1	Peranan Sebagai Hamba Allah s.w.t.	40
2.5.2	Peranan Sebagai Isteri dan Ibu	42
2.5.3	Peranan Sebagai Pendidik	44
2.5.4	Peranan Sebagai Anggota Masyarakat	45

BAB 3

PANDANGAN ISLAM TERHADAP WANITA BEKERJA

3.1	PENGENALAN	48
3.2	KEDUDUKAN PEKERJAAN DALAM ISLAM	49
3.3	PANDANGAN ISLAM TERHADAP WANITA BEKERJA	50
3.4	PANDANGAN BARAT TERHADAP WANITA BEKERJA	55
3.5	KERJAYA WANITA PADA ZAMAN NABI-NABI	57
3.6	PENDAPAT ULAMA MENGENAI KEHARUSAN WANITA BEKERJA	61
3.6.1	Wanita Dibenarkan Bekerja di Luar Rumah	61
3.6.2	Wanita Tidak Dibenarkan Bekerja di Luar Rumah	63

3.7	FAKTOR-FAKTOR WANITA BEKERJA	65
3.7.1	Menampung Keperluan Diri Sendiri	66
3.7.2	Menambah Pendapatan Keluarga	66
3.7.3	Memberikan Sumbangan Kepakaran	66
3.7.4	Menambah Pengalaman	67
3.7.5	Memberikan Sumbangan Dari Segi Keperluan Tenaga Kerja	67
3.7.6	Mengangkat Darjat Atau Kehormatan Seseorang Wanita	67
3.8	SYARAT-SYARAT WANITA ISLAM	68
	DIBENARKAN BEKERJA	
3.8.1	Menutup Aurat	69
3.8.2	Aman Daripada Fitnah	73
3.8.3	Mendapat Keizinan Suami Ataupun Wali	75
3.8.4	Pekerjaan Tersebut Tidak Bertentangan Dengan Sifat Semulajadi Wanita	76
3.8.5	Pekerjaan Tersebut Tidak Menguasai Kaum Lelaki	77
3.9	KESAN WANITA BEKERJA	80
3.9.1	Kesan Positif Wanita Bekerja	81
3.9.2	Kesan Negatif Wanita Bekerja	82

BAB 4

ANALISIS KEFAHAMAN KAKITANGAN MUSLIM JABATAN AUDIT NEGARA PUTRAJAYA TERHADAP KEBEBASAN WANITA DARI ASPEK KERJAYA

4.1	PENGENALAN	86
4.2	LATARBELAKANG RESPONDEN	87
4.2.1	Jantina	87
4.2.2	Status Perkahwinan	88
4.2.3	Taraf Pendidikan	89
4.2.4	Mendapat Pendidikan Agama	90
4.2.5	Umur	91
4.2.6	Pendapatan Bulanan	92
4.3	KEFAHAMAN RESPONDEN TENTANG HUKUM DAN SYARAT-SYARAT WANITA BEKERJA MENURUT PANDANGAN ISLAM	93
4.3.1	Hukum Wanita Bekerja Menurut Pandangan Islam	93
4.3.2	Syarat Yang Perlu Dipenuhi Oleh Wanita Bekerja	94
4.3.3	Pakaian Yang Sesuai Untuk Wanita Bekerja	95
4.3.4	Tudung Yang Sesuai Untuk Wanita Bekerja	97

4.3.5	Pekerjaan Pegawai Perhubungan Pelanggan(GRO)	98
4.4	KEFAHAMAN RESPONDEN MENGENAI KEBEBASAN DAN KESESUAIAN WANITA DALAM BIDANG KERJAYA	98
4.4.1	Pandangan Tentang Wanita Bekerja	99
4.4.2	Menutup Aurat Dengan Sempurna Termasuklah Tidak Berpakaian Ketat Dan Nipis	100
4.4.3	Wanita Dilarang Melunakkan Suara Semasa Bercakap Dengan Lelaki Bukan <i>Muhrim</i>	101
4.4.4	Wanita Bebas Bergaul Dan Berbual Mesra Dengan Rakan Sekerja Lelaki	102
4.4.5	Wanita Boleh Berdua-duaan Dengan Rakan Sekerja Lelaki Dalam Sebuah Bilik	103
4.4.6	Wanita Bekerja Tidak Boleh Bersolek Dan Berhias Walaupun Secara Sederhana	104
4.4.7	Wanita Hanya Boleh Bekerja Dalam Bidang Yang Sesuai Dengan Fitrah Biologinya	105
4.4.8	Fitrah Biologi Menyebabkan Wanita Yang Bekerja Kurang Efektif	106
4.4.9	Wanita Perlu Dihalang Bekerja Sekiranya Tidak Memenuhi Syarat-syarat Yang Telah Ditetapkan Oleh Islam	107
4.5	KEFAHAMAN RESPONDEN MENGENAI TUGAS ASASI WANITA	108
4.5.1	Tugas Asasi Wanita ialah Menumpukan Perhatian Terhadap Rumahtangga Dan Anak-anak	108
4.5.2	Tugas Mendidik Anak-anak Tidak Patut Diserahkan Kepada Orang Lain	109
4.5.3	Wanita Tidak Perlu Bekerja Sekiranya Suami Mampu Dan Bertanggungjawab	110
4.5.4	Majikan Perlu Memberi Kelonggaran Kepada Pekerja Wanita Dalam Situasi Yang Tertentu	111
4.6	KEFAHAMAN RESPONDEN TENTANG KESAN POSITIF PENGLIBATAN WANITA DALAM KERJAYA	112
4.6.1	Kesan Terhadap Keluarga dan Rumahtangga	112
4.6.2	Kesan Terhadap Masyarakat	113
4.6.3	Kesan Terhadap Diri Sendiri	114
4.7	KEFAHAMAN RESPONDEN TENTANG KESAN NEGATIF PENGLIBATAN WANITA DALAM KERJAYA	115
4.7.1	Kesan Terhadap Rumahtangga	115
4.7.2	Kesan Terhadap Suami	116
4.7.3	Kesan Terhadap Anak-anak	117
4.7.4	Kesan Terhadap Diri Sendiri	118

4.8	KORELASI	118
-----	----------	-----

BAB 5

PENUTUP

5.1	PENGENALAN	139
-----	------------	-----

5.2	KESIMPULAN	139
-----	------------	-----

5.3	SARANAN	142
-----	---------	-----

	BIBLIOGRAFI	145
--	-------------	-----

	LAMPIRAN	156
--	----------	-----

SENARAI RAJAH DAN JADUAL	Halaman
RAJAH 4.2.1.1 : TABURAN RESPONDEN MENGIKUT JANTINA	87
RAJAH 4.2.2.1 : TABURAN RESPONDEN MENGIKUT STATUS PERKAHWINAN	88
RAJAH 4.2.3.1 : TABURAN RESPONDEN MENGIKUT TARAF PENDIDIKAN	89
RAJAH 4.2.4.1 : TABURAN RESPONDEN MENGIKUT INSTITUSI MEREKA MENDAPAT PENDIDIKAN AGAMA	90
RAJAH 4.2.5.1 : TABURAN RESPONDEN MENGIKUT UMUR	91
RAJAH 4.2.6.1 : TABURAN RESPONDEN MENGIKUT PENDAPATAN BULANAN	92
JADUAL 4.3.1.1 : KEFAHAMAN RESPONDEN MENGENAI HUKUM WANITA BEKERJA MENURUT PANDANGAN ISLAM	93
JADUAL 4.3.2.1 : KEFAHAMAN RESPONDEN MENGENAI SYARAT YANG PERLU DIPENUHI OLEH WANITA BEKERJA	94
JADUAL 4.3.3.1 : KEFAHAMAN RESPONDEN MENGENAI PAKAIAN YANG SESUAI UNTUK WANITA BEKERJA	95
JADUAL 4.3.4.1 : KEFAHAMAN RESPONDEN MENGENAI TUDUNG YANG SESUAI UNTUK WANITA BEKERJA	97
JADUAL 4.3.5.1 : KEFAHAMAN RESPONDEN MENGENAI HUKUM PEKERJAAN PEGAWAI PERHUBUNGAN PELANGGAN (GRO)	98
JADUAL 4.4.1.1 : PANDANGAN RESPONDEN TENTANG WANITA BEKERJA	99

JADUAL 4.4.2.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI MENUTUP AURAT DENGAN SEMPURNA TERMASUKLAH TIDAK BERPAKAIAN KETAT DAN NIPIS	100
JADUAL 4.4.3.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI WANITA DILARANG MELUNAKKAN SUARA SEMASA BERCAKAP DENGAN LELAKI BUKAN <i>MUHRIM</i>	101
JADUAL 4.4.4.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI WANITA BEBAS BERGAUL DAN BERBUAL MESRA DENGAN RAKAN SEKERJA LELAKI	102
JADUAL 4.4.5.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI WANITA BOLEH BERDUA-DUAAN DENGAN RAKAN SEKERJA LELAKI DALAM SEBUAH BILIK	103
JADUAL 4.4.6.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI WANITA TIDAK BOLEH BERSOLEK DAN BERTERAS WALAUPUN SECARA SEDERHANA	104
JADUAL 4.4.7.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI WANITA HANYA BOLEH BEKERJA DALAM BIDANG YANG SESUAI DENGAN FITRAH BIOLOGINYA	105
JADUAL 4.4.8.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI FITRAH BIOLOGI MENYEBABKAN WANITA YANG BEKERJA KURANG EFEKTIF	106
JADUAL 4.4.9.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI WANITA PERLU DIHALANG BEKERJA SEKIRANYA TIDAK MEMENUHI SYARAT YANG TERTENTU	107
JADUAL 4.5.1.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI TUGAS ASASI WANITA IALAH MENUMPUKAN PERHATIAN TERHADAP RUMAHTANGGA DAN ANAK-ANAK	108

JADUAL 4.5.2.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI TUGAS MENDIDIK ANAK-ANAK TIDAK PATUT DISERAHKAN KEPADA ORANG LAIN	109
JADUAL 4.5.3.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI WANITA TIDAK PERLU BEKERJA SEKIRANYA SUAMI MAMPU DAN BERTANGGUNGJAWAB	110
JADUAL 4.5.4.1 :	PANDANGAN RESPONDEN MENGENAI MAJIKAN PERLU MEMBERI KELONGGARAN KEPADA PEKERJA WANITA DALAM SITUASI YANG TERTENTU	111
JADUAL 4.6.1.1 :	PANDANGAN RESPONDEN TENTANG KESAN POSITIF TERHADAP KELUARGA DAN RUMAHTANGGA	112
JADUAL 4.6.2.1 :	PANDANGAN RESPONDEN TENTANG KESAN POSITIF TERHADAP MASYARAKAT	113
JADUAL 4.6.3.1 :	PANDANGAN RESPONDEN TENTANG KESAN POSITIF TERHADAP DIRI SENDIRI	114
JADUAL 4.7.1.1 :	PANDANGAN RESPONDEN TENTANG KESAN NEGATIF TERHADAP RUMAHTANGGA	115
JADUAL 4.7.2.1 :	PANDANGAN RESPONDEN TENTANG KESAN NEGATIF TERHADAP SUAMI	116
JADUAL 4.7.3.1 :	PANDANGAN RESPONDEN TENTANG KESAN NEGATIF TERHADAP ANAK- ANAK	117
JADUAL 4.7.4.1 :	PANDANGAN RESPONDEN TENTANG KESAN NEGATIF TERHADAP DIRI SENDIRI	118
RAJAH 4.8.1 :	KORELASI MENGENAI HUKUM WANITA BEKERJA MENGIKUT STATUS PERKAHWINAN	119

RAJAH 4.8.2 :	KORELASI MENGENAI HUKUM WANITA BEKERJA MENGIKUT TARAF PENDIDIKAN	120
RAJAH 4.8.3 :	KORELASI MENGENAI HUKUM WANITA BEKERJA MENGIKUT PENDIDIKAN AGAMA	121
RAJAH 4.8.4 :	KORELASI MENGENAI HUKUM WANITA BEKERJA MENGIKUT UMUR	122
RAJAH 4.8.5 :	KORELASI MENGENAI SYARAT WANITA BEKERJA MENGIKUT JANTINA	123
RAJAH 4.8.6 :	KORELASI MENGENAI SYARAT WANITA BEKERJA MENGIKUT STATUS PERKAHWINAN	125
RAJAH 4.8.7 :	KORELASI MENGENAI SYARAT WANITA BEKERJA MENGIKUT TARAF PENDIDIKAN	127
RAJAH 4.8.8 :	KORELASI MENGENAI SYARAT WANITA BEKERJA MENGIKUT PENDIDIKAN AGAMA	129
RAJAH 4.8.9 :	KORELASI MENGENAI SYARAT WANITA BEKERJA MENGIKUT UMUR	131
RAJAH 4.8.10 :	KORELASI MENGENAI HUKUM PEKERJAAN GRO MENGIKUT JANTINA	133
RAJAH 4.8.11 :	KORELASI MENGENAI HUKUM PEKERJAAN GRO MENGIKUT STATUS PERKAHWINAN	134
RAJAH 4.8.12 :	KORELASI MENGENAI HUKUM PEKERJAAN GRO MENGIKUT TARAF PENDIDIKAN	135
RAJAH 4.8.13 :	KORELASI MENGENAI HUKUM PEKERJAAN GRO MENGIKUT PENDIDIKAN AGAMA	136
RAJAH 4.8.14 :	KORELASI MENGENAI HUKUM PEKERJAAN GRO MENGIKUT UMUR	137

SENARAI KEPENDEKAN

Singkatan	Makna
a.s.	Alaihissalam
b.	Bin
Bhd.	Berhad
Bt.	Binti
C.	Cetakan
Dra.	Doktorandra
Dr.	Doktor
Drs.	Doktorandurs
<i>ed.</i>	Editor, menunjukkan bahawa penama berkenaan ialah editor bagi bahan berkenaan.
<i>et. al</i>	Bagi mengambil tempat nama-nama penulis lain sekiranya buku berkenaan dihasilkan oleh lebih dari dua orang penulis.
GRO	Pegawai Perhubungan Pelanggan
Hal.	Halaman
Hj.	Haji
<i>Ibid</i>	<i>Ibidem</i> , bermaksud pada rujukan yang sama seperti sebelumnya.
<i>IT</i>	<i>Information Technology</i>
Jil.	Jilid
KISDAR	Kolej Islam Darul Ehsan
Ltd.	<i>Limited</i>
No.	Nombor

<i>Op. cit.</i>	<i>Opere citato</i> , maksudnya rujukan yang telah dirujuk sebelum ini tetapi telah diselangi oleh rujukan lain.
Prof.	Profesor
Pte.	<i>Private</i>
R.a.	Raḍiallāhu ‘anhū/’ anhum
s.a.w.	Ṣallallāhu ‘alaihi wasallam
Sdn.	Sendirian
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
SRP	Sijil Rendah Pelajaran
STPM	Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia
s.w.t.	Subḥānahu wa ta’ālā
terj.	Terjemahan
t.t.	Tanpa tarikh
T.T.P.	Tiada tempat terbit
uni.	Universiti
vol.	Volum
Y.A.B.	Yang Amat Berhormat
YPEIM	Yayasan Pembangunan Ekonomi Islam Malaysia

PANDUAN TRANSLITERASI

KONSONAN

Huruf Arab	Nama dan Transkripsi	Huruf Arab	Nama dan Transkripsi
ا ء	ا, ' (Hamzah)	ط	t
ب	b	ظ	z
ت	t	ع	'
ث	th	غ	gh
ج	j	ف	f
ح	ḥ	ق	q
خ	kh	ك	k
د	d	ل	l
ذ	dh	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	هـ	h
س	s	و	w
ش	sy	ي	y
ص	ṣ	ة	h
ض	ḍ		

VOKAL

Panjang	Pendek	Diftong
ā : ā	ـَ : (fathah) a	او : aw
ū : ū	ـُ : (ḍammah) u	اي : ay
ī : ī	ـِ : (kasrah) i	ي : iy/ī
		وو : uww

Sumber: *Buku Panduan Penulisan Tesis/Disertasi Ijazah Tinggi* (2001), Kuala Lumpur: Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya, hal. 34-35.